

Beschermd monument of beeldbepalend pand?

Van aanwijzing tot restauratie

Bent u (toekomstig) bezitter van een monument, beeldbepalend pand of maakt uw pand onderdeel uit van een beschermd stads- of dorpsgezicht? Deze folder zet de regels en subsidiemogelijkheden voor u op een rij.

Algemeen

De gemeente vindt het belangrijk dat monumenten en andere zaken die van belang zijn voor de cultuurhistorie van Apeldoorn behouden blijven. Het karakter en de kwaliteit van Apeldoorn is daarbij het uitgangspunt. Daarom beschermt het rijk en de gemeente monumenten, beeldbepalende panden en

waardevolle stads- en dorpsgezichten. Dit gebeurt gezamenlijk met de eigenaren van monumenten en beeldbepalende panden. Daarom verstrekt de gemeente technische informatie en zijn er provinciale en gemeentelijke subsidiemogelijkheden bij restauratie of onderhoud.

Een van de vele monumenten die Apeldoorn kent

Monumentenverordening 2003

In de Monumentenverordening 2003 staan regels over de manier waarop de gemeente Apeldoorn monumenten, beeldbepalende panden en stads- en dorpsgezichten beschermt.

In de verordening staat voor welke werkzaamheden een monumentenvergunning nodig is. Hiermee bekijkt de gemeente of de gewenste wijziging past in het monumentale karakter van het beschermde pand of gebied. Voor een monumentenvergunning brengt de gemeente geen kosten in rekening. Een aanvraag kunt u indienen bij het college van burgemeester en wethouders. Bij de uitvoering van het cultuurhistorisch beleid zijn in Apeldoorn twee commissies betrokken:

- de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit is een adviescommissie voor welstand en monumentenzorg die o.a. adviseert over aanvragen voor een monumentenvergunning;
 - de Cultuurhistorische Adviescommissie adviseert de gemeente o.a. over de uitvoering van de Monumentenwet en de Monumentenverordening.
- In deze commissies zitten deskundigen op het gebied van monumenten, cultuurhistorie, de Apeldoornse historie, (landschaps) architectuur, stedenbouw en welstand. In beide commissies heeft ook een burgerlid zitting.

Rijksmonumenten

Gebouwen, terreinen of andere zaken kunnen rijksmonument worden als deze ouder dan 50 jaar én cultuurhistorisch belangrijk zijn. De procedure voor het aanwijzen van rijksmonumenten is geregeld in de Monumentenwet 1988. Hierbij is de gemeente één van de adviseurs. De gemeente overlegt met de eigenaar vóórdat een advies wordt gegeven.

Voor (bouwkundige) wijzigingen aan een rijksmonument dient u zowel een bouwvergunning als een

(gratis) monumentenvergunning aan te vragen bij de gemeente. De gemeente behandelt beide vergunningaanvragen zoveel mogelijk tegelijk, waardoor er geen vertraging bij de aanvraag ontstaat. De Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit geven vervolgens hun advies. Daarnaast adviseert de provincie Gelderland als het monument buiten de bebouwde kom ligt. Uiteindelijk neemt de gemeente een besluit over het verzoek.

Gemeentelijke monumenten

De gemeente kan woningen, terreinen of andere zaken die een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben, aanwijzen als gemeentelijk monument. Deze bijzondere waarde blijkt uit de redengevende beschrijving die de gemeente maakt voor de aanwijzing. Net als bij rijksmonumenten overlegt de gemeente met de eigenaar van het pand.

Dit overleg is erg belangrijk, omdat de eigenaar uiteindelijk zorg draagt voor een goed onderhoud van zijn pand.

Vervolgens brengt de Cultuurhistorische Adviescommissie advies uit en neemt de gemeente een besluit over het plaatsen van een pand op de lijst van beschermde gemeentelijke monumenten. Voor (bouwkundige) wijzigingen aan een gemeentelijk monument dient u een bouwvergunning en een (gratis) monumentenvergunning aan te vragen bij de gemeente. Beide vergunningen worden zoveel mogelijk tegelijk behandeld.

Beeldbepalende panden

De gemeente kan een pand door zijn ligging in een straat of door andere specifieke kenmerken ook aanwijzen als beeldbepalend pand (voorheen karakteristiek pand). Een voorwaarde voor aanwijzing tot beeldbepalend pand is dat het pand moet zijn gelegen in een beschermd stads- of dorpsgezicht. De procedure tot aanwijzing van beeldbepalende panden is vergelijkbaar met de

procedure tot aanwijzing van een gemeentelijk monument.

Voor het verbouwen van een beeldbepalend pand is geen aparte monumentenvergunning vereist.

Wel probeert de gemeente bij het verlenen van een bouwvergunning het beeldbepalende karakter van het pand in zijn omgeving zoveel mogelijk te behouden. Dit gebeurt in overleg met de eigenaar.

Archeologische monumenten

Zowel het rijk als de gemeente kunnen archeologische monumenten aanwijzen.

De (vermoedelijke) aanwezigheid van meerdere archeologische monumenten kan ook aanleiding zijn voor de aanwijzing van een archeologisch gevoelig gebied. Archeologische monumenten zijn

veelal aan het oog onttrokken, de grafheuvels vormen hier een zichtbare uitzondering op.

Ter plaatse van een archeologisch monument of gevoelig gebied is voor werkzaamheden vaak een vergunning nodig.

Beschermde stads- of dorpsgezichten

Zowel de gemeente als het rijk kan een waardevol gebied aanwijzen als beschermd stads- of dorpsgezicht. Als gemeentelijk beschermd gezicht zijn aangewezen: de Parken, de Metaalbuurt, de Indische Buurt, Wiesel en Hoog Soeren.

De gemeente moet een bestemmingsplan vaststellen waarin de bijzondere waarden van het gebied staan vermeld én voldoende juridisch worden beschermd (beschermend bestemmingsplan).

In een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht moet u bij iedere (bouwkundige) wijziging aan een pand een bouwvergunning aanvragen.

In een gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht bestaat soms de mogelijkheid bouwvergunningvrij te bouwen. Dit is geregeld in de Woningwet. Een monumentenvergunning is altijd nodig bij het geheel of gedeeltelijk afbreken van een bouwwerk in een beschermd stads- en dorpsgezicht.

Een monumentale straat in de binnenstad

Monumentenvergunning nodig?

	rijksmonument	gemeentelijk monument	beeldbepalend pand	rijks stads- of dorpsgezicht	gemeentelijk stads- of dorpsgezicht met beschermend bestemmingsplan	gemeentelijk stads- of dorpsgezicht zonder beschermend bestemmingsplan
Geheel of gedeeltelijk afbreken	ja	ja	ja ¹⁾	ja	ja	ja
In enig opzicht wijzigen	ja	ja	nee ²⁾	nee	nee	ja
Herstellen	ja	ja	nee	nee	nee	nee
Gebruiken of laten gebruiken waardoor pand wordt ontsierd	ja	ja	nee	nee	nee	nee
Plaatsen of oprichten van bouwwerken of andere werken	ja	ja	nee ²⁾	nee	nee	ja

Bouwvergunning nodig?

Vaak heeft u naast een monumentenvergunning ook een bouwvergunning nodig. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij de informatiebalie Bouwen.

- 1) met uitzondering van reeds aangewezen beschermde beeldbepalende (karakteristieke) panden buiten de beschermde stads- en dorpsgezichten.
- 2) als het beeldbepalend pand is gelegen in een beschermd stads- of dorpsgezicht waar nog geen juridisch beschermend bestemmingsplan is vastgesteld, moet wel een monumentenvergunning worden aangevraagd.

Subsidies

De gemeente Apeldoorn vindt het belangrijk dat eigenaren een monument in goede staat brengen en houden. Hiervoor bestaan er gemeentelijke en provinciale subsidiemogelijkheden.

Subsidie bij onderhoud van gemeentelijke monumenten

Onderhoud van een pand betekent het bijhouden van het pand. Om een goed inzicht te krijgen op het te verrichten onderhoud kunt u zich abonneren op de Monumentenwacht. De gemeente stimuleert het lidmaatschap van de Monumentenwacht door de abonnementskosten te betalen. De eigenaar betaalt zelf de helft van de inspectiekosten en de kosten van direct uit te voeren kleine reparaties. De provincie Gelderland betaalt de andere helft van de inspectiekosten. Meer informatie is verkrijgbaar bij de Monumentenwacht tel. (0488) 420 222.

Een onderhoudssubsidie is mogelijk als het gaat om onderhoud van:

- oorspronkelijke onderdelen van een monument;
- onderdelen die beschreven staan in de redengevende beschrijving;
- (delen van) monumenten die niet-commercieel worden gebruikt.

De hoogte van het subsidiebedrag bedraagt maximaal 25% van de subsidiabele kosten. De gemeente verleent alleen subsidie als de subsidiabele kosten meer zijn dan € 680,00. Als de aanvraag tevens voldoet aan de criteria van de provincie Gelderland, dan kan het gemeentelijk subsidiebedrag door de provincie worden verhoogd met 20% van de subsidiabele kosten. Dit kan tot een bedrag van maximaal € 5.000,00 en kan niet meer zijn dan het subsidiebedrag dat de gemeente heeft vastgesteld.

Een gemeentelijk monument dat gerestaureerd wordt met subsidie van de gemeente

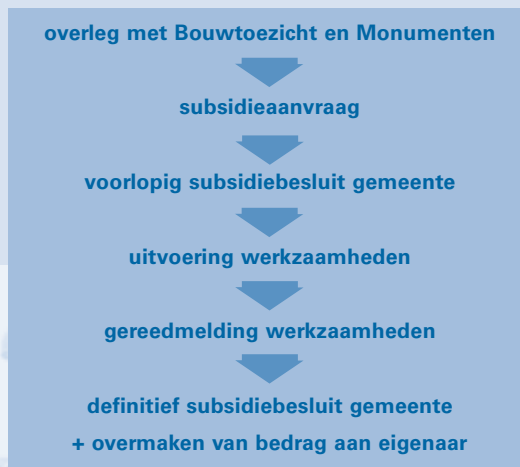
Subsidie bij restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden

De gemeente kan subsidie verlenen bij herstel van oorspronkelijke monumentale delen van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden. Restauratie van een pand houdt in het terugbrengen van een slechte of matige staat naar een goede onderhoudsstaat en het terugbrengen van verloren gegane elementen.

Bij restauratie van gemeentelijke monumenten biedt de provinciale subsidieregeling de mogelijkheid het subsidiebedrag te verhogen. Dit kan tot een bedrag van maximaal € 50.000,00 en kan niet meer zijn dan het subsidiebedrag dat de gemeente heeft vastgesteld.

Procedure bij subsidies

Het is belangrijk dat vóórdat u begint met het restaureren of onderhouden van een monument of beeldbepalend pand u hierover contact opneemt met de afdeling Bouwtoezicht en Monumenten. Tijdens dit overleg krijgt u informatie over de subsidiemogelijkheden, de technische aspecten van de restauratie, aanvullende ideeën en alternatieve financieringsmogelijkheden. Het volledig invullen en indienen van het aanvraagformulier met de daarbij behorende bijlagen is de volgende stap om in aanmerking te komen voor subsidie. De gemeente verzorgt ook de provinciale subsidieaanvraag. De tabel geeft de procedure weer:

Subsidie bij rijksmonumenten

Voor rijksmonumenten zijn er subsidieregelingen voor onderhoud en restauratie. Voor het aanvragen van een restauratiesubsidie is de gemeente Apeldoorn het aanspreekpunt. Informatie hierover kunt u vinden op de website www.monumentenzorg.nl. De website www.monumenten.nl bevat een stappenplan dat u kunt gebruiken bij restauratie van een rijksmonument. Voor onderhoudssubsidie dient u rechtstreeks contact op te nemen met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg:

tel. (030) 698 3211. Over de bestaande fiscale mogelijkheden voor eigenaren van rijksmonumenten kunt u informatie verkrijgen bij de Belastingdienst/Bureau Monumentenpanden: tel. (033) 450 5222 of www.belastingdienst.nl. Voor algemene informatie over financieringsmogelijkheden voor rijksmonumenten kunt u contact opnemen met het Nationaal Restauratiefonds: tel. (033) 253 9439 of www.restauratiefonds.nl.

Meer Informatie

Wilt u meer informatie of formulieren aanvragen? U kunt terecht bij de informatiebalie Bouwen van de gemeente Apeldoorn, tel. (055) 580 1347. De informatiebalie is te bereiken op maandag t/m donderdag van 8.30 uur tot 16.00 uur. Op donderdag van 18.00 uur tot 19.30 en op vrijdag van 8.30 uur tot 12.30 uur.

Het Apeldoorns kanaal met een sluiscomplex als gemeentelijk monument

Colofon

Uitgave
Gemeente Apeldoorn,
Dienst Ruimtelijke
Ordening en Wonen

Foto's
Gert van de Kamp

Opmaak
Update Design, Apeldoorn

Druk
Felua-groep, Apeldoorn

Oplage: 1000
januari 2004